

Dansk Kirketidende.

5te Bind.]

Attende Søndag efter Trinitatis, den 7 Oktober.

Nr. 1.

Udgangen til „Herrens Bord“ og Udskrivningen af „Læse-, Skrive- og Regne-Skolen.“

Det er meget godt at Hr. Pontoppidan i Ribe atter har bragt Confirmations-Sagen paa Bane¹⁾, thi det er paa den høie Tid at sund Menneske-Forstand, for ikke at tage Tonen høiere, faaer et Ord indført mod den gamle „Cancelli-Stil,“ som man seer, endnu bestandig gaaer igien og vil kyse Livet af Folk. Vel troer jeg nemlig, at da „Seem Sogn“ ligger udenfor den Deel af Riget, som er bundet til Skole-Forordningen af 1814, saa kunde og burde Hr. Pontoppidan uden nogen Forespørgsel, paa eget Ansvar confirmeret den syge Dreeng, som gjerne vilde til Alters, eller taget ham til Alters uden Confirmation; men derved var den store Ulempe dog slet ikke afhjælpet, som det unægtelig er, at Udgangen til „Herrens Bord“ er ved verdslige Forordninger og Cancelli-Reskripter spærret for alle dem i Danmark, der ikke har Sort paa Hvidt for at de kan, hvad man i Skolen kalder „læse, skrive og regne,“ da det ene er en blot og bar Samvittigheds og Salligheds-Sag, og det andet slet ikke har enten med Samvittighed eller Sallighed, men egentlig kun med Skolemesteren Skoletvangen og Skoleprotokollen at gjøre.

Troer man virkelig endnu, at Regieringen

Udgangen til „Herrens Bord“ og Udskrivningen af „Læse-, Skrive- og Regne-Skolen.“

Det er meget godt at Hr. Pontoppidan i Ribe atter har bragt Confirmation-Sagen paa Bane¹⁾, thi det er paa den høie Tid at sund Menneske-Forstand, for ikke at tage Tonen høiere, faaer et Ord indført mod den gamle „Cancelli-Stil,“ som man seer, endnu bestandig gaaer igien og vil kyse Livet af Folk. Vel troer jeg nemlig, at da „Seem Sogn“ ligger udenfor den Deel af Riget, som er bundet til Skole-Forordningen af 1814, saa kunde og burde Hr. Pontoppidan uden nogen Forespørgsel, paa eget Ansvar confirmeret den syge Dreeng, som gjerne vilde til Alters, eller taget ham til Alters uden Confirmation; men derved var den store Ulempe dog slet ikke afhjælpet, som det unægtelig er, at Adgangen til „Herrens Bord“ er ved verdslige Forordninger og Cancelli-Reskripter spærret for alle dem i Danmark, der ikke har Sort paa Hvidt for at de kan, hvad man i Skolen kalder „læse, skrive og regne,“ da det ene er en blot og bar Samvittigheds og Salligheds-Sag, og det andet slet ikke har enten med Samvittighed eller Sallighed, men egentlig kun med Skolemesteren Skoletvangen og Skoleprotokollen at gjøre.

Troer man virkelig endnu, at Regieringen

¹⁾ Dansk Kirketidende Nr. 207.

har Ret til at foreskrive Folket, hvorvidt det hos alle sine Medlemmer skal drive det i Læsning, Skrivning og Regning, og troer man tillige, at den Læsning, Skrivning og Regning, som man ved Forordninger og tvungen Skolegang kan fremtrylle hos alle Folkets Børn, kan være enten Regieringen eller Folket til Gavn og Glæde, nu, saa gjøre man Udskrivningen af Skolen til Vilkaar enten for Værnepligten, eller for Valgretten, eller for Valgbareheden, eller for hvilkensomhelst borgerlig Ære, Fortrin eller Fordeel, man vil, kun ikke til et Vilkaar for Brugen af et christeligt Salligheds-Middel, som den verdslige Øvrighed derved ikke blot med soleklar Uret inddrager i sit Raaderum, men som den derved, til Christendommens Skam, stiller i det skæveste og latterligste Lys! Var det nemlig paa nogen Maade foreneligt med Christendommen at betragte „Herrens Nadver“ og den aandelige og hjertelige Forening med Herren til et evigt Liv som betinget af en vis Øvelse i at læse, skrive og regne, da seer man let, at Christendommen maatte være det latterligste Æventyr om Sallighedens Sag, der lod sig optænke, og forudsætter man derimod blot Muligheden af, at „Herrens Nadver“ kan bidrage det allermindste til et Menneskes Sjæle-Ro og Udødeligheds-Haab, da maatte man jo være en grusom Menneske-Hader for at lægge endogsaa kun et Halmstraa iveien for dem, Christus ikke blot vil taale ved sit Bord, men falder dertil, som aabenbar er alle hans Troende, om de

har Ret til at foreskrive Folket, hvorvidt det hos alle sine Medlemmer skal drive det i Læsning, Skrivning og Regning, og troer man tillige, at den Læsning, Skrivning og Regning, som man ved Forordninger og tvungen Skolegang kan fremtrylle hos alle Folkets Børn, kan være enten Regieringen eller Folket til Gavn og Glæde, nu, saa gjøre man Udskrivningen af Skolen til Vilkaar enten for Værnepligten, eller for Valgretten, eller for Valgbareheden, eller for hvilkensomhelst borgerlig Ære, Fortrin eller Fordeel, man vil, kun ikke til et Vilkaar for Brugen af et christeligt Salligheds-Middel, som den verdslige Øvrighed derved ikke blot med soleklar Uret inddrager i sit Raaderum, men som den derved, til Christendommens Skam, stiller i det skæveste og latterligste Lys! Var det nemlig paa nogen Maade foreneligt med Christendommen at betragte „Herrens Nadver“ og den aandelige og hjertelige Forening med Herren til et evigt Liv som betinget af en vis Øvelse i at læse, skrive og regne, da seer man let, at Christendommen maatte være det latterligste Æventyr om Sallighedens Sag, der lod sig optænke, og forudsætter man derimod blot Muligheden af, at „Herrens Nadver“ kan bidrage det allermindste til et Menneskes Sjæle-Ro og Udødeligheds-Haab, da maatte man jo være en grusom Menneske-Hader for at lægge endogsaa kun et Halmstraa iveien for dem, Christus ikke blot vil taale ved sit Bord, men kalder dertil, som aabenbar er alle hans Troende, om de

saa ikke kiender et Bogstav, end sige da har drevet det til en vis Færdighed i at læse, skrive og regne.

Om derfor end baade vor saakaldte Confirmation, og den dertil hørende Udskrivning af Skolen var en Hovedsætning i den Augsburger Confession, saa burde de dog nu, da Baandet til den „Augsburgske Confession“ er løst, uden videre bortfalde som Vilkaar for Adgangen til Herrens Bord, men naar man nu veed, at hverken vor saakaldte Confirmation eller Indspærringen i Skolen og Udskrivningen deraf har det mindste at gjøre enen med den Augsburger Confession eller med den saakaldte Lutheriske Kirke, eller selv med „Danske Lov“ men at Confirmationen først blev indført i forrige Aarhundrede af Christian den Sjette, at den længe var ganske overladt til vedkommende Præst, og indtil 1814 i det høieste kun ved et Cancelli-Brev bundet til Indenads-Læsning, og naar man saa endelig veed, at „Seem Sogn“ hører til Tørningløhn, hvor Forordningen af 1814 ikke gjælder, og at efter vor nærværende Grundlov baade Religionsfrihed skal herske og Stats-Kirken dog paa en Maade, ved frivillige Medlemmer, vedligeholdes, og seer saa hvormange Vanskeligheder baade Stiftsprovsten i Ribe og Ministeriet for vor Kirke- og Skole-Væsen har gjort med en saakaldt syg Dreng, der vilde til Alters uden at være udsrevet af den Skole, hvori han ikke engang havde Helbred til at komme; da maa man ikke blot bekiende, at det er en af Øieblikkets mange smaa bitte Hemmeligheder, der, en ind ikke ganske „ubegribelige“ dog maatte troes „uopfindelige“; men man maa ogsaa finde, det er paa den høie Tid, at der kommer lidt mere sund Menneske-Forstand ind i vore kirkelige Anliggender, naar man ikke vil drive alle dem, der bryder sig om Christi Kirke, ud af den saakaldte Folke-Kirke, og ude-

saa ikke kiender et Bogstav, end sige da har drevet det til en vis Færdighed i at læse, skrive og regne.

Om derfor end baade vor saakaldte Confirmation, og den dertil hørende Udskrivning af Skolen var en Hovedsætning i den Augsburger Confession, saa burde de dog nu, da Baandet til den „Augsburgske Confession“ er løst, uden videre bortfalde som Vilkaar for Adgangen til Herrens Bord, men naar man nu veed, at hverken vor saakaldte Confirmation eller Indspærringen i Skolen og Udskrivningen deraf har det mindste at gjøre enten med den Augsburger Confession eller med den saakaldte Lutheriske Kirke, eller selv med Danske Lov, men at Confirmationen først blev indført i forrige Aarhundrede af Christian den Sjette, at den længe var ganske overladt til vedkommende Præst, og indtil 1814 i det høieste kun ved et Cancelli-Brev bundet til Indenads-Læsning, og naar man saa endelig veed, at Seem Sogn hører til Tørningløhn, hvor Forordningen af 1814 ikke gjælder, og at efter vor nærværende Grundlov baade Religionsfrihed skal herske og Stats-Kirken dog paa en Maade, ved frivillige Medlemmer, vedligeholdes, og seer saa hvormange Vanskeligheder baade Stiftsprovsten i Ribe og Ministeriet for vor Kirke- og Skole-Væsen, har gjort med en stakkels syg Dreng, der vilde til Alters uden at være udsrevet af den Skole, hvori han ikke engang havde Helbred til at komme; da maa man ikke blot bekiende, at det er en af Øieblikkets mange smaa bitte Hemmeligheder, der, om end ikke ganske „ubegribelige“ dog maatte troes „uopfindelige“; men man maa ogsaa finde, det er paa den høie Tid, at der kommer lidt mere sund Menneske-Forstand ind i vore kirkelige Anliggender, naar man ikke vil drive alle dem, der bryder sig om Christi Kirke, ud af den saakaldte Folke-Kirke, og ude-

lukkende holde Stats-Gudstjeneste for dem, der betragte Altergangen som en Æres-Bevisning for hvem der, efter Skole-Protokollen, kan læse, skrive og regne.

N. F. S. Grundtvig.

lukkende holde Stats-Gudstjeneste for dem, der betragte Altergangen som en Æres-Bevisning for hvem der, efter Skole-Protokollen, kan læse, skrive og regne.

N. F. S. Grundtvig.